

РЕШЕНИЕ

№ 2938

гр. София, 07.05.2021 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, III КАСАЦИОНЕН СЪСТАВ,
в публично заседание на 19.02.2021 г. в следния състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: Десислава Корнезова

ЧЛЕНОВЕ: Полина Величкова

Адриан Янев

при участието на секретаря Илияна Тодорова и при участието на прокурора Ива Цанова, като разгледа дело номер **5904** по описа за **2020** година докладвано от съдия Десислава Корнезова, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 208-228 АПК във връзка с чл. 285, ал. 1 ЗИНЗС.

Образувано е по подадена касационна жалба от П. А. А. срещу Решение № 532/29.01.2020г. по адм. дело № 7877/2019г. на АССГ, I-во отделение, 6-и състав, В ЧАСТТА, с която се отхвърля предявеният от него иск за присъждане на обезщетение за неимуществени вреди, изразяващи се в претърпени болки, неприятни изживявания и унижение в размер на 70 000.00 лева, вследствие на незаконосъобразни действия и бездействия на служители на Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“ /ГД „ИН“/ при Министерство на правосъдието, по време на престоя му в следствения арест на [улица], [населено място], за периода 17.01.2017 г. – 30.04.2017 г.

Твърди се, че решението е постановено при допуснати съществени процесуални нарушения и противоречие с материалния закон. Неправилно съдът се е позовал само на събраните писмени доказателства за състоянието на килията, без да установи действителното състояние на средата, в която бил настанен касаторът, и без да се изследва причинно-следствената връзка на въздействието на жизнената среда и отношението на служителите на ответника спрямо физическото и психическото му положение в процесния период. По отношение на субективните преживявания на касатора, вкл. и породеното чувство за тревожност, доказването може да се извърши единствено с косвени доказателствени средства, събрани чрез разпита на свидетел.

Моли решението да бъде отменено.

В проведеното открито съдебно заседание П. А. А., редовно призован, се явява лично и поддържа изложеното в жалбата.

Ответникът - ГД „ИН“, редовно призован, не изпраща представител. Изложени са в писмено становище доводи за неоснователността на касационната жалба. Претендира се присъждане на юрисконсултско възнаграждение.

Представителят на СОФИЙСКА ГРАДСКА ПРОКУРАТУРА изразява становище за неоснователност на касационната жалба и моли решението да бъде оставено в сила.

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД С.-град, след като прецени събраните по делото доказателства и наведените касационни основания, прилагайки нормата на чл. 218 АПК, приема за установено от фактическа и правна страна следното:

Касационната жалба е ПРОЦЕСУАЛНО ДОПУСТИМА, защото е депозирана в срок и от активнoleгитимирано лице, за което съдебният акт в оспорената му част е неблагоприятен.

Разгледана по същество, тя е ЧАСТИЧНО ОСНОВАТЕЛНА.

С решение № 1773/19.03.2018г. по дело № 5369/2017г. на АССГ, I-во отделение, 10-и състав, е отхвърлен като неоснователен предявения от П. А. А. иск за обезщетение за неимуществени вреди, изразяващи се в претърпени болки, неприятни изживявания и унижение в размер на 70 000.00 лева, вследствие на незаконосъобразни бездействия на служители на ГД „ИН“ за периода 01.11.2016 г. – 30.04.2017 г.

С решение № 10533/05.07.2019г. по дело № 6957/2018 г. на ВАС на РБ, III-то отделение, решението е обезсилено и делото – върнато за ново разглеждане от друг състав на АССГ при спазване на указанията, дадени в мотивите на съдебния акт.

На основание чл. 144 АПК във връзка с чл. 129, ал. 1 ГПК АССГ, след образуването на дело № 7877/2019г., е указал на ищеца да конкретизира срещу кое от двете юридически лица насочва исковата си претенция – ГД „ИН“ или Министерство на правосъдието, като го предупреждава за последиците по чл. 129, ал. 3 ГПК. Ищецът, чрез процесуалния си представител, е изразил воля, че се отказва от предявения иск срещу Министерство на правосъдието, и прави искане на основание чл. 228, ал. 1 ГПК за изменение на иска чрез заменяне на ответника с ГД „ИН“. Искът за присъждане на обезщетение срещу новоконституирания ответник ГД „ИН“ е отхвърлен като неоснователен с оспореното в настоящия процес решение № 532/29.01.2020г. по адм. дело № 7877/2019 г. на АССГ, I-во отделение, 6-и състав.

Пред настоящата съдебна инстанция стои възможността: първо, да се произнесе по валидността и допустимостта на постановения съдебен акт /чл. 218, ал. 2 АПК/; второ, след преценка, че същият е валиден и допустим, да се произнесе по основателността на касационната жалба – в случай, че тя е неоснователна, постановеният съдебен акт следва да бъде оставен в сила; в случай, че тя е основателна, постановеният съдебен акт следва да бъде отменен, като делото се решава по същество /чл. 227, ал. 1 АПК/. Законодателят изрично е посочил в чл. 227, ал. 2 АПК, че „когато основанието за отмяна налага това, Върховният административен съд, след като отмени решението, насрочва делото в открито съдебно заседание и ако е необходимо, събира нови доказателства“. В синхрон с установеното по чл. 285, ал. 1 ЗИНЗС, който е специален закон, АССГ е втора по ред касационна инстанция и тя следва да извърши преценка дали оспореният съдебен акт подлежи на отмяна, като за изясняване на спорните въпроси, да събере допустимите,

относими и необходими доказателства.

Следва да се уточни, че на основание чл. 21, т. 2 и т. 3 от Закона за правната помощ е допуснато предоставянето на такава с Определение от 22.01.2018 г. по дело № 5369/2017 г. на АССГ, I-во отделение, 10-и състав. Определен за процесуален представител на ищеца П. А. е адвокат Г. П. Д., до който и в хода на дело № 7877/2019 г. на АССГ, I-во отделение, 6-и състав, са давани указания и са изпращани съдебни книжа. На основание чл. 144 АПК във връзка с чл. 39, ал. 1 ГПК ищецът е призван чрез процесуалния си представител. В този смисъл не е налице съществено процесуално нарушение, изразяващо се в нередовно уведомяване на ищеца за провеждане на 18.11.2019 г. на открито съдебно заседание по дело № 7877/2019 г. на АССГ. Това, че на самото заседание се е явил единствено адвокатът, не означава, че правото на защита на лицето е ограничено. Какви са взаимоотношенията между процесуалния представител и ищеца са въпроси, които стоят извън предмета на делото освен ако ищецът изрично не се е отказал от предоставяната му правна помощ по смисъла на чл. 27, ал. 1 ЗПП или не е последвала замяна по реда на чл. 26, ал. 5 ЗПП. Обстоятелството, че ищецът е поискал замяна на адвоката и по това искане няма произнасяне, не подлежи на обсъждане от настоящата съдебна инстанция. Дори и да се приеме, че правата на ищеца, след като не се е явил на откритото съдебно заседание, но е бил представляван от адвоката си, са били нарушени, по аргумент от чл. 227, ал. 1 АПК касационната инстанция при обжалване на решение, постановено по чл. 226 АПК, се произнася по съществуващото на спора и няма правомощието да върне делото за ново разглеждане от друг състав на административния съд по смисъла на чл. 222, ал. 2, т. 1 във връзка с чл. 209, т. 3 АПК. Делото пред настоящата съдебна инстанция е образувано по повод жалба на касатора, депозирана чрез определения му по ЗПП процесуален представител. В откритото съдебно заседание касаторът се явява и лично изразява становището си за неправилността на оспорения съдебен акт.

По възражението, направено от касатора, че не е уважено искането му за допускане на свидетеля И. Д., съдът уточнява следното: при допуснато от първоинстанционния съд процесуално нарушение, свързано със събиране на доказателства с оглед разпределената доказателствена тежест и с цел изясняване на обективната истина, пред касационната инстанция стои възможността да върне делото за ново разглеждане по чл. 222, ал. 2, т. 1 във връзка с чл. 209, т. 3 АПК, но не и когато се касае за оспорване на повторно постановено решение, както е конкретният случай. Дори и да се установи необходимостта от изясняване на нови факти, обосноваващи основателността на исковата претенция, за които събирането на писмени доказателства не е достатъчно, приложение не намира разпоредбата на чл. 222, ал. 2, т. 2 АПК по аргумент от чл. 227, ал. 2 АПК. Тук е мястото да се посочи, че в мотивите на решение № 10533/05.07.2019г. по дело № 6957/2018г. на ВАС на РБ, III-то отделение, задължителни по чл. 224 АПК, не се съдържат указания за събирането на доказателства.

По дело № 7877/2019г. на АССГ са приети следните писмени доказателства: становище на главен надзирател IV-та степен в сектор „Арести“ към О. – С., извадка от информационната система на ГД „ИН“, оценка на риска от настаняване в обща килия, заявление на ищеца, медицинска справка. По смисъла на чл. 219 АПК пред настоящата инстанция не са представени писмени доказателства, свързани с касационните основания.

По дело № 7877/2019г. на АССГ не са изслушани свидетелските показания на

лицето И. Д. Макар и допустимо, с оглед изричната разпоредба на чл. 227, ал. 2 АПК, настоящата съдебна инстанция не намира, че за изясняване на спора е относимо и необходимо допускането на свидетелски показания /Решение № 9423 от 14.07.2020г. по адм. дело № 8946/2019 г, I отд. на ВАС на РБ/. Следва да се посочи, че за процесния период 17.01.2017г. – 30.04.2017г. П. А. А. е бил настанен в килия № 11, ет. 4 на ареста на [улица], [населено място], в която килия за периода до 17.03.2017г., от 20.03.2017 г. до 21.03.2017 г., от 24.03.2017г. до 06.04.2017 г., от 16.04.2017 г. до 27.04.2017 г., не е имало други задържани лица /становище на началника на О. – [населено място]/. Видно от това становище, с посочените по-горе прекъсвания в процесния период и за определени периоди, извън него, лицето е било настанено и с други задържани лица, но нито едно от тях не се казва И. Д.. Някои от тези лица са конкретизирани от ищеца, чрез неговия процесуален представител, във връзка с указания по дело № 5369/2017г. на АССГ, I-во отделение, 10-и състав, като е изслушан единствено свидетелят К. К., настанен в килията при А.. Изрично в откритото заседание по това дело ишецът П. А. уточнява, че не държи на втория допуснат свидетел И. М. В.. Не е направено от него и допълнително искане за допускане на свидетели в откритото съдебно заседание по дело № 6957/2018г. на ВАС на РБ, III-то отделение, в което касаторът А. е присъствал лично. Подобно искане не е обективизирано и в хода на висиящността на процеса по дело № 7877/2019 г. на АССГ, I-во отделение, 6-и състав. С оглед разпоредбите на чл. 226, ал. 1 и ал. 2, предл. второ АПК и доколкото се касае за разглеждане на дело при спазване на указанията за конкретизиране на ответника по спора, при изрично искане за допускане на свидетелски показания и мотивация какви факти и обстоятелства ще се доказват с тях съдът се произнася с определение /чл. 144 АПК във връзка с чл. 156, ал. 1-ал. 2, чл. 157 и чл. 159 ГПК/. Съгласно чл. 159, ал. 2 ГПК „когато за установяване на един и същ факт страната сочи повече свидетели, съдът може да допусне само някои от тях. Останалите свидетели се допускат, ако призованите не установят спорния факт.“ Следователно, за изясняване състоянието на П. А. по време на престоя му в ареста, т. е. в какво се изразяват причинените му неимуществени вреди поради незаконосъобразните действия и бездействия на служители на ГД „ИН“, не е необходимо изслушването на други свидетели, а именно - лица, които са обитавали килията, в която е настанен касаторът в периода 17.01.2017 г. – 30.04.2017 г., и са имали преки и непосредствени възприятия за твърдените от него болки, неприятни изживявания и унижение. Не е налице отменително основание по смисъла на чл. 222, ал. 2 във връзка с чл. 209, т. 3 АПК – допуснато съществено нарушение на съдопроизводствените правила, което да доведе до необходимост от събиране на нови доказателства от втората касационна инстанция и въз основа на тях същата да реши делото по същество съгласно чл. 227, ал. 2 АПК.

При така изложените съображения и с оглед забраната за фактически установявания в касационното производство по смисъла на чл. 220 АПК, настоящата съдебна инстанция дължи произнасяне, освен по основанията, посочени в касационната жалба, и по валидността, допустимостта и съответствието на съдебния акт с материалния закон /чл. 218 АПК/.

Административен съд София-град, I-во отделение, 6-и състав, е формирал своите правни изводи въз основа на следната действително осъществила се фактическа обстановка:

За част от периода, в който касаторът е пребивавал в ареста на [улица], [населено

място], същият е обективирал искова претенция за обезщетение за причинените му неимуществени вреди, следствие от условията в ареста, неосигуряване на достатъчна жилищна площ, лоши битови и санитарно-хигиенни условия в килиите, неосигуряване на здравни грижи. С решение № 1/02.01.2019г. по адм. дело № 12860/2016 г. АССГ, оставено в сила с решение № 10144/02.07.2019 г. по адм. дело № 2984/2019 г. на ВАС на РБ исковата претенция на основание чл. 284, ал. 1 от ЗИНЗС, за периода 05.08.2016г. до 16.01.2017 г., е отхвърлена като неоснователна, като е прието, че не се установява твърдяното от ищеца действие/бездействие на служители на ответника, както и не се установява да е нарушена нормата на чл. 3 от ЗИНЗС. Решението е влязло в сила, постановено е по отношение на същите страни с един и същи предмет на спора и се отнася до един и същи период с част от процесния. По тези съображения, с Решение № 532/29.01.2020 г. по адм. дело № 7877/2019 г. АССГ, I-во отделение, 6-и състав, е оставил без разглеждане иска на А. за периода от 01.11.2016г. до 16.01.2017г. Доколкото касаторът не е оспорил решението в тази част, настоящата съдебна инстанция не следва да се произнася дали това е сторено правилно.

Касаторът П. А. А. е настанен в ареста на [улица], при О. - [населено място], на 05.08.2016г. по досъдебно производство № 252/2016 г. по описа на РУ – Е. П., пр. пр. № 753/2016г. за престъпление по чл. 129 от НК, където е пребивавал до края на исковия период 30.04.2017г. и след това – до 01.07.2017г., когато е бил преведен в затвора в [населено място]. В периода 17.01.2017г. - 30.04.2017г. се установява, че А. е пребивавал в килия № 11 на 4 етаж. Това помещение, по данни на ответника /л. 24 и сл. по дело № 7877/2019 г. на АССГ/, които не са опровергани, е с приблизителна площ около 16 кв. м., разполага със собствен санитарен възел, непрекъснат достъп до течаща вода, мивка и тоалетна чиния, като санитарният възел е отделен от останалата част на килията чрез масивна преградна стена с височина 1.2 м., подът му е с трайно подово покритие – плочки теракота, а стените са облицовани с фаянсови плочки. Сочи се от ответника, че по време на исковия период стаите са оборудвани с 5 броя самостоятелни легла, метални маса и столове, буферна решетка, отделяща прозорците от килията, 8 броя метални шкафчета за съхранение на хранителни продукти и разрешени вещи от задържаните лица, в килията има 2 броя отварящи се прозорци, като елементите от конструкцията на дограмата и материалите, от които е изграден стъклопакетът на прозорците позволяват достъп на достатъчно естествена светлина и пресен въздух в помещението. В арестните помещения имало изградена система за хранване на 12 V ра прав ток и система за ефирна цифрова телевизия. От събраните доказателства се установява /обстоятелство, което не се оспорва от ищеца/, че през периода, в който той е бил настанен в килия № 11 на 4 етаж, освен него в нея са настанени, както следва: от 22.12.2016г. до 17.03.2017г. – няма други задържани лица, от 17.03.2017г. до 20.03.2017г. – 1 задържано лице, от 20.03.2017 г. до 21.03.2017 г. – няма други задържани лица, от 21.03.2017 г. до 24.03.2017 г. – 1 задържано лице, от 24.03.2017 г. до 06.04.2017 г. – няма други задържани лица, от 06.04.2017г. до 16.04.2017г.- 1 задържано лице, от 16.04.2017 г. до 27.04.2017 г. – няма други задържани лица, от 27.04.2017 г. до 28.04.2017 г. – 1 задържано лице, от 28.04.2017 г. до 29.04.2017 г. – 2 задържани лица, от 29.04.2017 г. до 01.05.2017 г. – 1 задържано лице. Съгласно изложеното в посочената справка в периода от 22.12.2016г. до 17.03.2017 г. П. А. е бил настанен самостоятелно в килия № 11 поради изявено от него желание в килията да не бъдат настанявани други лица.

По дело № 7877/2019 г. на АССГ се установява, че от 10.08.2016г. до 09.06.2017г. са били регистрирани 18 прегледа на лицето, с поставени диагнози, като относими са следните: на 24.01.2017г. и на 06.02.2017г. - цервикобрахиален плексит, на 27.01.2017г. – измерване на кръвното налягане, на 10.02.2017 г. - ОКГДП, на 23.02.2017г. - ОВИ, 06.03.2017г. - бронхит, 21.03.2017г. - интеркостална невралгия. По дело № 5369/2017 г. на АССГ са изслушани свидетелските показания на лицето К. К., който посочва, че познава А. от момента на настаняването му в килия № 11. Вътре било непоносимо. П. А. не приличал на човек, бил отслабнал, изтормозен, много нервен. Обстановката не била нормална, св. К. също бил много изнервен. А. му споделил, че стоял сам четири месеца, К. бил първият, който вкарват при него.

При така установената фактическа Административен съд София-град, I-во отд., 6-и състав е формирал правни изводи, които изцяло се споделят от касационната инстанция. Не се констатираха служебно основанията за касиране на съдебния акт по смисъла на чл. 218, ал. 2 АПК във връзка с чл. 209, т. 1 и т. 2 АПК. Съдебният акт е правилен, при неговото постановяване не е допуснато нарушение на материалния закон и същият е в достатъчна степен обоснован, поради което не е налице касационно отменително основание по чл. 209, т. 3 АПК. Съображенията за това са следните:

Исковата претенция е насочена срещу надлежен ответник - ГД „ИН“, на основание чл. 285, ал. 2 във връзка с чл. 284, ал. 1 във връзка с чл. 3 във връзка с чл. 12, ал. 2 от ЗИНЗС във връзка с чл. 205 АПК, поради което и съгласно утвърдилата се съдебна практика, че искът се предявява срещу юридическото лице, представлявано от органа, от чийто незаконосъобразен акт, действие или бездействие са причинени вредите, респ. срещу юридическото лице, с което длъжностното лице, причинител на вредата, е в трудови или служебни правоотношения. Спазена е общата 5-годишна давност по чл. 110 от Закона за задълженията и договорите за предявяване на претенцията, която в конкретния случай започва да тече от преустановяване на действието/бездействието съгласно Тълкувателно решение № 3 от 22.04.2004г. по тълк. дело № 3/2004г., ОСГК на ВКС на РБ, задължително за съдилищата по смисъла на чл. 130, ал. 2 ЗСВ.

Съгласно разпоредбата на чл. 284, ал. 1 ЗИНЗС „държавата отговаря за вредите, причинени на лишени от свобода и задържани под стража от специализираните органи по изпълнение на наказанията в резултат на нарушения на чл. 3“, който в своята ал. 1 предвижда, че тези лица „не могат да бъдат подлагани на изтезания, на жестоко, нечовешко или унизително отношение“. Абсолютният характер на тази забрана произтича от липсата на основания за изключения от нея. Нещо повече, законодателят добавя и други случаи на поставянето в неблагоприятни условия, при това неизчерпателно изброени. Според чл. 3, ал. 2 ЗИНЗС „за нарушение на ал. 1 се смята и поставянето в неблагоприятни условия за изтърпяване на наказанието лишаване от свобода или задържането под

стража, изразяващи се в липса на достатъчно жилищна площ, храна, облекло, отопление, осветление, проветряване, медицинско обслужване, условия за двигателна активност, продължителна изолация без възможност за общуване, необоснована употреба на помощни средства, както и други подобни действия, бездействия или обстоятелства, които уронват човешкото достойнство или пораждат чувство на страх, незащитеност или малоценност“, както и действия или бездействия на специализираните органи и длъжностни лица при или по повод извършване на административни наказания.

Следва да се посочи, че поставянето в неблагоприятни условия при наложена мярка за неотклонение „задържане под стража“ също може да попадне в обхвата на понятието нечовешко и унижително отношение, доколкото арестът е също място за лишаване от свобода. Според практиката на ЕСПЧ нечовешко е това отношение, което е умишлено, прилагано е в продължителен период от време и е причинило телесна повреда или силно физическо и психическо страдание. Отношението е „унижително“, когато е предизвикало в пострадалия усещане за страх, страдание и малоценност, които могат да го унижат и обидят, като липсата на специална цел /за обида и унижение/ у поведението на извършителя не изключва нарушение на чл. 3 от Конвенцията за защита на правата на човека и основните свободи и съответно на чл. 3 от ЗИНЗС. В този смисъл изследването на конкретните условия, в които е поставено лицето, при това в съвкупност, по посочените в чл. 3 ЕКПЧ показатели има за цел да установи въздействието на същите върху задържаното лице, както от гледна точка на неговото здравословно състояние – физическо и психическо, така и върху емоционалните му възприятия, оценка и самооценка на личността. При това се забранява осъдените да бъдат подлагани на изтезания, на жестоко и унижително отношение и се задължава държавата да им осигури от една страна условия за изтърпяване на наложено им наказание, съобразени с уважението към човешкото достойнство, от друга - начинът и методът на изпълнение на наказанието да не ги подлага на страдание или трудности от степен над неизбежното ниво на страдание, присъщо на наложеното наказание, и от трета - като се имат предвид практическите нужди на наказанието, тяхното здравословно и физическо състояние да не се поставят в неблагоприятни условия, рефлектиращи по посочения в исковата молба начин върху душевното състояние на лицата.

„Разпоредбите на чл. 3, на чл. 43, ал. 5 ЗИНЗС и на чл. 20, ал. 3 ППЗИНЗС са законови гаранции за съществуването на нормална битова среда в местата за лишаване от свобода и задържане под стража. Следва

да се вземе предвид и друга разпоредбата на чл. 3 от Европейската конвенция за защита правата на човека и основните свободи, която конвенция е ратифицирана от България през 1992 г. и съгласно чл. 5, ал. 4 от Конституцията на Република България е част от вътрешното право на страната и има предимство пред тези норми на вътрешното законодателство, които ѝ противоречат. Според посочената разпоредба от Конвенцията никой не може да бъде подложен на изтезания или нечовешко или унижително отнасяне или наказание“ /решение № 89/06.01.2020г. по адм. дело № 2921/2018 г. на ВАС на РБ, III-то отделение/.

За да бъде приета основателността на иска за вреди с правно основание чл. 284, ал. 1 ЗИНЗС, следва кумулативно да бъдат доказани: акт, действие и/или бездействие на специализираните органи по изпълнение на наказанията или мярката за неотклонение, с което се нарушава чл. 3 от закона, и настъпила, в резултат на нарушението, неимуществена вреда в правната сфера на ищеца, която се предполага до доказване на противното по силата на оборима презумпция, въведена с разпоредбата на чл. 284, ал. 5 ЗИНЗС. В този смисъл на доказване подлежи и причинно-следствената връзка между нарушението на чл. 3 ЗИНЗС и настъпилата в патримониума на ищеца неимуществена вреда най-общо: психически и физически тормоз, негативен ефект върху здравословното състояние на лицето, възникване на негативни емоции и чувства – страх от зарази, за здравето и живота му, унижение. За квалифицирането на едно бездействие като незаконосъобразно, е необходимо да бъде установено неизпълнение на фактическо действие от страна на административен орган или длъжностно лице от администрацията, като е необходимо да съществува нормативно установено задължение за изпълнение на това действие. За квалифицирането на едно действие като незаконосъобразно, е необходимо да бъде установено, че административен орган или длъжностно лице от администрацията е следвало да бездействат, т. е. да съществува нормативно установено задължение за пасивно поведение и въздържане от определени действия. Дори и да не се докаже незаконосъобразно бездействие или действие на конкретно длъжностно лице от състава на ГД „ИН“, е достатъчно за претърпяването на неимуществени вреди поставянето в условия, които са в противоречие с изискванията на чл. 3 ЗИНЗС. В този смисъл и отговорността е обективна, безвиновна. В тежест на ГД „ИН“ е да докаже изпълнението на законовите изисквания за условията, при които е бил поставен П. А., т.е. да обори твърденията му за нарушение на разпоредбата на чл. 3 ЗИНЗС.

Правилно първоинстанционният съд е посочил, че поради липсата на нарушение на чл. 3 ЗИНЗС, неприложима се явява оборимата презумпция по чл. 284, ал. 5 ЗИНЗС, т.е. не може да се предполага настъпването на неимуществени вреди до доказване на противното.

Съгласно чл. 43, ал. 4 ЗИНЗС „минималната жилищна площ в спалното помещение за всеки лишен от свобода не може да е по-малка от 4 кв. м“. Касаторът П. А. е разполагал с около 16 кв. м., 8 кв. м. или малко над 5 кв. м. площ в зависимост от това дали е бил настанен сам или с още 1 или 2 задържани лица, доколкото общата площ на килия № 11 съгласно представените справки е 16 кв. м. Дори и да се приеме, че в тази площ се включва площта на сервизното помещение /§ 241 от решението по делото Н. И ДРУГИ СРЕЩУ БЪЛГАРИЯ, ЕСПЧ/ и леглата /едно единично и две двойни – тип „вишка“/, то не е налице неспазване на установения минимум. Не е налице бездействие, представляващо нарушение по чл. 3 ЗИНЗС, доколкото ответникът е предприел необходимите мерки, за да спази изискването на чл. 43, ал. 4 ЗИНЗС. Вярно е, че съгласно § 232 от решението по делото Н. е посочено, че при оценката на това дали е налице нарушение на чл. 3 от Конвенцията по отношение на липсата на лично пространство, трябва да се вземат предвид следните фактори: (а) всяко задържано лице трябва да има индивидуално място за спане; (б) всяко задържано лице трябва да има най-малко три квадратни метра жилищна площ; и (в) размера на килията трябва да дава възможност на задържаните лица да се движат свободно между мебелите. Въпреки това, законодателят е регламентирал по-голяма площ, от която се нуждаят лишените от свобода, доколкото и в цитираното решение изрично е посочено „най-малко“. Жилищната площ, която е предоставена на П. А. съответства на човешките представи за едно свободно пространство, което да обитава лицето, извършвайки своите елементарни, необходими за самото му съществуване потребности от сън, хигиена, преобличане и хранене.

Правилно първоинстанционният съд е формирал извод, че не са налице, както бездействие от ответника да не настани П. А. заедно с други лица в една килия, така и действие, явяващо се според него целенасочено поставяне в изолация, сам, в отделна килия за дълъг период от време. Изложените в тази посока разсъждения се споделят изцяло от настоящата съдебна инстанция, като следва да се добави, че в съдебната практика поначало се изследват претенции за настъпили неимуществени вреди от пренаселеността на килиите, а не от това, че някой е обитавал самостоятелно една килия и е разполагал с намиращите се в нея мебели.

Възраженията на касатора за несъвместимост с някои от лицата,

настанени в неговата килия, са изцяло неоснователни. Тази несъвместимост се свързва в тяхната етническа принадлежност, произход, образование, лично и обществено положение, но не може да бъде основание за разделение по аргумент от чл. 6, ал. 1 и ал. 2 от Конституцията на Република България и чл. 246, ал. 1 ЗИНЗС. Отделно, допускането на подобно разделение по признаци би създавало предпоставки за завеждането на дело поради дискриминационно поведение съгласно Закона за защита от дискриминация.

Представени са доказателства от страна на ГД „ИН“, които опровергават твърденията за липсата на достатъчно светлина и въздух. Изпълнено е изискването по чл. 20, ал. 2 ППЗИНЗС, че в спалните помещения следва да се осигури пряк достъп до дневна светлина и възможност за естествено проветряване. Количеството дневна светлина, степента на изкуствено осветление, отопление и проветряване се определят в зависимост от изискванията на съответните стандарти за обществени сгради. В конкретния случай П. А. не е пребивавал в условията на пренаселени килии, на същия са осигурени необходимата естествена светлина и достъп до чист въздух, уединение при използване на тоалетната /отделена чрез масивна преградна стена/, отопление и течаща вода, място за съхранение на хранителни продукти и разрешени лични вещи. Тези изводи не се опровергават от изслушаните свидетелски показания, че в килията е непоносимо, доколкото конкретно посочени факти в какво се изразява тази непоносимост не са изложени.

Констатира се, че здравословното състояние на П. А. е наблюдавано редовно – приложени са достатъчно доказателства за извършени прегледи, консултации и изследвания, като е предоставена дължимата медицинска грижа, изписвани са необходимите за конкретното заболяване медикаменти /чл. 128, ал. 1 ЗИНЗС/. Не се установява, че всички оплаквания и диагнози, подробно разписани в медицинската документация, приложена по делото, са в причинно - следствена връзка със санитарно-хигиенните условия на ареста. Броят на извършените прегледи не е голям, няма значими промени в здравния статус на лицето, следствие поставянето му в ареста, констатират се остри вирусни инфекции, които при обичайни условия и извън ареста са явление, характерно за всеки един човек. Всички тези обстоятелства сочат, че П. А. не е бил подложен на изпитания, които надхвърлят по интензивност неизбежното равнище на страдание, присъщо на мярката за неотклонение, неговото здраве е гарантирано по подходящ начин чрез осигуряването на съответна медицинска грижа. Не се установява нарушение на правото на медицинско обслужване на лицето, вследствие

на което да е претърпял и твърдените неимуществени вреди.

При така обективизираните факти и правни изводи настоящата съдебна инстанция приема в заключение следното: чл. 3 от Конвенцията за защита на правата на човека и основните свободи, налага на държавата задължението да се увери, че всеки арестант е задържан в условия, при които се гарантира зачитането на човешкото достойнство, че условията на изпълнение на мярката за неотклонение не подлагат заинтересованото лице на опасност или изпитание, които да надвишават присъщото ниво на страдание по време на престоя в ареста и че предвид практическите изисквания на мярката лишаване от свобода, здравето или благосъстоянието на арестанта са гарантирани по адекватен начин. От друга страна, за да попадне в полето на приложение на чл. 3 от Конвенцията, дадено отношение трябва да достигне определен минимум на сериозност. Преценката на този минимум е относително понятие, тя зависи от общите факти по делото и по-конкретно от естеството и контекста на отношението, условията на изпълнение на мярката, нейния срок, физически и психически последици, както и понякога, от пола, възрастта и здравословното състояние на жертвата. Задължението на съда се ограничава следователно до проучване на личното състояние на П. А. А., претърпял спорното отношение. Принципното несъгласие с условията, осигурени от администрацията на следствения арест, съответстващи на допустимите норми и стандарти, при които следва да бъде задържан П. А. А. не основават неизпълнение на задълженията от ГД „Изпълнение на наказанията“. С оглед гореизложеното се формира окончателен извод, че не са налице действия или бездействия от страна на ГД „ИН“, които могат да бъдат квалифицирани като жестоко, нечовешко или унижително отношение към П. А. А.. В правната сфера на последния, дори и да са настъпили неимуществени вреди, те не са в причинно-следствената връзка с действието или бездействието на специализираните органи. Лицето не е било поставено в условия, неблагоприятни до степен, че да му причинят негативни емоции и страдания, както физически, така и психически. Възприемането на условията е субективно преживяване, което се свързва пряко и със самата наложената мярка за неотклонение „задържане под стража“ на обвиняемия, която има за цел да му се попречи да се укрие или да извърши друго престъпление /чл. 56 и следващите НПК/. Не са налице всички елементи от фактическия състав на разпоредбата на чл. 284, ал. 1 във връзка с чл. 3 ЗИНЗС, като и поради липсата на нарушение на чл. 3 с. з. не се изисква оборване на презумпцията по чл. 284, ал. 5 от ЗИНЗС. Правилно първоинстанционният съд е формирал извод за неоснователност на

исковата претенция, в която част обжалваното решение № 532/29.01.2020г. по адм. дело № 7877/2019 г. на АССГ, I-во отд., 6-и състав, следва да бъде оставено в сила поради липсата на касационните основания по чл. 209, т. 3 АПК.

Съгласно чл. 286, ал. 3, изр. първо ЗИНЗС „когато искът се уважи изцяло или частично, съдът осъжда ответника да заплати разноските по производството, както и да заплати на ищеца внесената държавна такса“. Съгласно чл. 286, ал. 2 ЗИНЗС „когато искът се отхвърли изцяло, съдът осъжда ищеца да заплати разноските по производството. Разноските се заплащат от ищеца и при оттегляне на иска изцяло или при отказ от иска изцяло“. От анализа на цитираните разпоредби се обуславя извод, че независимо от изхода по делото и независимо от това дали ответникът – ГД „ИН“, е представляван, ищецът П. А. дължи разноските по делото, свързани с производството – за държавни такси, експертизи и т.н., но не и за адвокатски и юрисконсултски възнаграждения /така вж. Решение № 475 от 13.01.2020г. по адм. дело № 3502/2019 г., III отд., Определение № 13551 от 11.10.2019 г. по адм. дело № 13715/2018г., III отд. на ВАС на РБ/. В така цитираната съдебна практика е посочено, че разпоредбите на чл. 286, ал. 2 и ал. 3 от ЗИНЗС, тълкувани в тяхната взаимовръзка, се явяват специални по отношение на общите разпоредби на чл. 78, ал. 8 ГПК, във връзка с чл. 144 АПК и чл. 143 АПК. Липсата на изрична уредба в ЗИНЗС, която да предвижда отговорност на ищеца за заплащане на юрисконсултско възнаграждение на ответника при пълно или частично отхвърляне на иска/исковете му, означава, че такова не се дължи. Поради това искането на ответника за присъждане на разноски за юрисконсултско възнаграждение следва да бъде оставено без уважение. Такова не се е дължало и по дело № 7877/2019г. на АССГ, I-во, 6-и състав, поради което и оспореното решение в тази си част подлежи на отмяна като постановено в противоречие с материалния закон на основание чл. 209, т. 3 АПК.

Мотивиран от гореизложеното, *Административен съд София-град*, III-и касационен състав, на основание чл. 221 ал.2 от АПК,

Р Е Ш И :

ОТМЕНЯ решение № 532/29.01.2020г., постановено по по адм. дело № 7877/2019г. на АССГ, I-во отделение, 6-и състав, в ЧАСТТА, с която П. А.

А. е осъден да заплати на Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“ при Министерство на правосъдието юрисконсултско възнаграждение в размер на сумата от 100.00 /сто/ лева, И ВМЕСТО ТОВА ПОСТАНОВЯВА:

ОТХВЪРЛЯ искането на Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“ при Министерство на правосъдието за присъждане на юрисконсултско възнаграждение на основание чл. 78, ал. 8 ГПК.

ОСТАВЯ В СИЛА решение № 532/29.01.2020г., постановено по по адм. дело № 7877/2019г. на АССГ, I-во отделение, б-и състав, В ОСТАНАЛАТА МУ ЧАСТ.

РЕШЕНИЕТО е окончателно и не подлежи на обжалване.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

ЧЛЕНОВЕ:1.

2.